

ÖĞRETMEN PROFESYONELİZMİNİN KİŞİSEL ÖZELLİKLER DOĞRULTUSUNDA İNCELENMESİ**EXAMINING TEACHER PROFESSIONALISM IN ACCORDANCE WITH PERSONAL CHARACTERISTICS****Salih Kürşat YAKIN¹, Zuhal YILMAZ KURUN², Gani ÖZBEK³****Makalenin Alanı: Eğitim Teknolojileri****Makale Bilgileri****Geliş Tarihi**

06.09.2023

Kabul Tarihi

18.10.2023

Anahtar KelimelerÖğretmen,
profesyonelizm,
eğitim**Özet**

Eğitim kurumları hedefleri doğrultusunda bireysel, toplumsal ve evrensel etki alanına sahiptir. Bu kapsamda mesleki profesyonelliğe ihtiyaç duyulan kurumlardandır. Elde edilen analiz sonuçlarına dayanarak, öğretmen profesyonelizminin yaş, cinsiyet, medeni durum, eğitim durumu, çalışılan okuldaki görev süresi ve mesleki kıdem gibi demografik özellikler bakımından anlamlı bir farklılık göstermediği sonucuna varılmıştır. Bu bulgular, eğitim alanında yapılan çalışmaların ve politika oluşturulmasının öğretmenlerin bireysel özelliklerinden ziyade profesyonel gelişim, okul kültürü ve liderlik gibi faktörlere odaklanması gerektiğini vurgulamaktadır. Gelecekteki araştırmalar için, daha geniş örneklem gruplarıyla ve farklı kültürel veya coğrafi bölgelerde çalışmalar yapılması önerilmektedir. Bu, elde edilen sonuçların genel geçerliliğinin ve güvenilirliğinin artırılmasına katkıda bulunabilir. Ayrıca, öğretmenlerin mesleki gelişimine odaklanan programların ve stratejilerin eğitim kurumları tarafından teşvik edilmesi gerektiği vurgulanmaktadır. Özellikle mentorluk programları, öğretmenlerin profesyonel gelişimlerine büyük katkı sağlayabilir. Okulun kültürü ve liderliğinin, öğretmenlerin profesyonel davranış ve tutumları üzerinde belirleyici bir etkisi olduğu göz önünde bulundurularak, okul yöneticilerine bu konuda eğitimler verilmesi önerilmektedir.

Article Info**Received**

06.09.2023

Accepted

18.10.2023

KeywordsTeacher,
professionalism,
education**Abstract**

Educational institutions have individual, social and universal impact in line with their goals. In this context, it is one of the institutions where professionalism is needed. Based on the analysis results, it was concluded that teacher professionalism does not show a significant difference in terms of demographic characteristics such as age, gender, marital status, educational status, tenure at the school and professional seniority. These findings emphasize that studies and policy making in the field of education should focus on factors such as professional development, school culture and leadership rather than the individual characteristics of teachers. For future research, it is recommended to conduct studies with larger sample groups and in different cultural or geographical regions. This may contribute to increasing the overall validity and reliability of the results obtained. It is also emphasized that programs and strategies focusing on the professional development of teachers should be encouraged by educational institutions. In particular, mentoring programs can greatly contribute to the professional development of teachers. Considering that the culture and leadership of the school has a decisive impact on the professional behavior and attitudes of teachers, it is recommended that school administrators be provided with training on this subject.

¹ İbni Sina Ortaokulu, İstanbul, e-mail: kursat_yakin76@hotmail.com, ORCID: 0009-0002-1702-6453 (Sorumlu Yazar)² İbni Sina Ortaokulu, İstanbul, e-mail: zyilmazkurun@gmail.com, ORCID: 0009-0008-8659-1134³ Sancaktepe Halime Hatun İlkokulu, İstanbul, e-mail: ganiozbek@gmail.com, ORCID: 0009-0001-5055-0778

1.GİRİŞ

Yirmi birinci yüzyılda küreselleşme olgusuyla birlikte ortaya çıkan bilgi ve iletişim teknolojilerinin gelişimi, sırasıyla bireysel ve toplumsal ihtiyaçların değişmesi gibi faktörler, toplumların gelişmesinde belirleyici rol oynayan eğitim olgusunu etkilemektedir. Dolayısıyla hizmet sunan ve bu bağlamda öğretmenlik mesleğine yüklenen anlamları farklılaştıran ve öğretmenlerden beklentileri artıran bir toplumsal örgüt olarak kabul edilebilecek eğitim kurumlarıdır. Bu durum; Öğrenen organizasyon olarak da tanımlanabilecek eğitim kurumları, yöneticileri ve öğretmenleri, hızla değişen çevresel değişkenler bağlamında; toplumsal ihtiyaçların karşılanmasına yönelik, hizmetlerin kalitesinin artırılması ve bireylerin yaşadığımız yüzyılın gerektirdiği becerileri kazanmasını sağlamaya yönelik yasal ve yapısal düzenlemelerin hayata geçirilmesi konusunda yoğun bir baskıyla karşı karşıya bırakmaktadır (Cerit, 2013).

Eğitim kurumlarının yanı sıra örgüt yapısında iki önemli unsur olarak sayılabilecek öğretmen ve yöneticilerin de çağın gerektirdiği bu hukuki ve yapısal dönüşümlere ayak uydurmaları ve değişen koşullara uyum sağlamaları beklenmektedir.

Son çeyrek asırda eğitimcilerin rol ve sorumlulukları, geleneksel yapının dışına çıkarak, bireylerin öğrenme olanaklarının gelişmesi, eğitimin dönüşümüyle okul dışına yayılması gibi çeşitli değişkenlere bağlı olarak çeşitlenmiş ve artmıştır. Toplumun ve dolayısıyla öğretmenlerin çok kültürlü bir yapıda çalıştığı ortamlar ve başta aile ve aile olmak üzere bilgi ve iletişim teknolojilerindeki ilerlemeler Sosyal kurumların yapısındaki değişiklikler, kitle iletişim araçlarının çocuk ve gençlerin eğitiminde artan etkisi gibi nedenler, hesap verebilirlik bağlamında bürokratik ve kamu kontrolünün artması, öğretmenlerin mesleğini icra ederken ve mesleğin uygulayıcıları olarak birçok farklı yeni durumla karşılaşmalarına neden olmaktadır. Literatürde bunun öğretmenleri farklı açılardan etkilediği sıklıkla vurgulanmaktadır (Day ve ark., 2007).

1.1. Öğretmen Profesyonelizmi

Tschannen-Moran ve arkadaşlarına (2006) göre, öğretmenlikteki profesyonellik, meslektaşlar arası etkileşim, akademik hedeflemeler ve topluluk etkileşimi ile birleşerek okulun genel havasını belirler. Bu, öğretmenlerin birbirleriyle nasıl çalıştığına ve mesleklerine olan sadakatlerini nasıl gösterdiklerine dair bir yansımadır. Baggini (2005) öğretmen profesyonelliğinin, öğretmenlerin karşılaştıkları zorluklarla nasıl başa çıktıkları ve mesleki

yeteneklerini ne derecede kullandıkları üzerinden değerlendirilmesi gerektiğini belirtmektedir.

Day (1999), öğretmen profesyonelliğini, etkili eğitim yaklaşımlarının oluşturulması, öğrencilere uygun bir öğrenme atmosferi sağlama ve mesleki bilgi ve yeteneklerini artırarak daha kapsamlı öğrenme deneyimleri sunma bağlamında tanımlar.

Öğretmenlerin profesyonelliği; okuldaki ve sınıftaki eğitim yaklaşımlarının genişlemesine, öğretmenlerin kişisel ve profesyonel olarak ilerlemesine ve öğrencilere daha kaliteli bir eğitim deneyimi sunmasına vurgu yapar. Ayrıca, öğretmenlerin mesleki yaşamlarında başarılı olabilmeleri için gerekli olan bilgi ve yeteneklere, sorumluluk alabilme yeteneklerine ve karar verme özgürlüklerine de odaklanır (Lai ve Lo, 2007).

1.2. Öğretmen Profesyonelizminin Boyutları

Yılmaz ve Altınkurt (2014), öğretmen profesyonelliğini bireysel ilerleme, kurumsal katılım, mesleki farkındalık ve duygusal katkı olmak üzere dört kategoride değerlendirmiştir. Bu bağlamda, McMahon ve Hoy (2009) tarafından vurgulanan akademik yeterlilik kavramı, bireysel ilerleme kategorisiyle paralellik göstermektedir. Bu kategori, öğretmenlerin çalışma alanlarında ileri eğitim almaları, akademik çalışmaları izlemeleri ve bilimsel etkinliklere aktif katılımlarını ifade eder.

Öğretmenlerin, sahip oldukları bilgi ve deneyimleri, kurdukları ilişkilerle birlikte eğitim kurumlarındaki kültürel ve mesleki aktivitelere, aynı zamanda projelere aktif ve gönüllü bir şekilde katkıda bulunmaları kurumsal katılım olarak tanımlanabilir.

Mesleki farkındalık, öğretmenlerin ihtiyaçlarına duyarlılık gösteren, yenilikçi yaklaşımlara açık, meslektaşlarıyla etkili iletişim kuran, mesleki etik değerlere sadık ve sorumluluklarını tam anlamıyla yerine getirme eğiliminde olan bireyler olarak tanımlanmaktadır. Bu kapsamda, onlar öğrencilere olumlu bir örnek teşkil ederler. Duygusal katkı ise, öğretmenlerin kurumsal hedefler ve çalışma ortamı doğrultusunda duygularını nasıl organize ettikleri ve yönettikleri şeklinde yorumlanabilir.

1.3. Araştırmanın Önemi

Öğretmenlerin profesyonelizmi, eğitimde kalite ve verimlilik açısından hayati bir öneme sahiptir. Öğretmenlerin bilgisi, becerisi, etik değerlere bağlılığı ve mesleki tutumları, öğrenci başarısı üzerinde doğrudan etkili olmaktadır. Ancak öğretmen profesyonelizminin hangi faktörlerle etkilendiği konusu, eğitim araştırmalarında genellikle yeterince ele alınmamıştır. Özellikle demografik özelliklerin öğretmen profesyonelizmi üzerindeki etkisi,

eğitim politikalarının şekillendirilmesi için kritik bir öneme sahip olabilir. Bu nedenle, bu araştırma, eğitimde kalitenin artırılması ve öğretmenlerin profesyonel gelişimlerinin desteklenmesi açısından büyük bir öneme sahiptir. Ayrıca, eğitimde fırsat eşitliği ilkesine uygun olarak, cinsiyet, yaş, medeni durum gibi demografik faktörlerin öğretmenlerin profesyonel tutumlarına etkisi olup olmadığını belirlemek, eğitim kurumlarının insan kaynakları politikalarını şekillendirmesi için de kritik bir rol oynamaktadır.

1.4. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın temel amacı, öğretmen profesyonelizminin yaş, cinsiyet, medeni durum, eğitim durumu, çalışılan okuldaki görev süresi ve mesleki kıdem gibi demografik özellikler bakımından istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini ortaya koymaktır. Ayrıca, bu demografik özelliklerin öğretmen profesyonelizmi üzerindeki etkisinin ne olduğunu anlamak, eğitim politikalarının ve öğretmen eğitimi programlarının daha bilinçli ve etkili bir şekilde planlanmasına katkıda bulunmayı hedeflemektedir. Son olarak, araştırma, öğretmenlerin profesyonelizminin geliştirilmesi için hangi faktörlere odaklanılması gerektiği konusunda eğitim kurumlarına ve politika yapıcılara rehberlik etmeyi amaçlamaktadır. Bu, eğitimde kalitenin ve öğretmenlerin mesleki tatmininin artırılmasına katkıda bulunacaktır.

1.5. Problem Cümlesi

Öğretmen profesyonelizmiyle demografik özellikleri arasında anlamlı ilişki var mı?

1.6. Alt Problemler

1. Öğretmen profesyonelizmi yaşa göre farklılık gösterir mi?
2. Öğretmen profesyonelizmi cinsiyete göre farklılık gösterir mi?
3. Eğitim Öğretmen profesyonelizmi medeni duruma göre farklılık gösterir mi?
4. Öğretmen profesyonelizmi öğrenim durumuna göre farklılık gösterir mi?
5. Öğretmen profesyonelizmi çalışılan okulda görev yapma süresine göre farklılık gösterir mi?
6. Öğretmen profesyonelizmi mesleki kıdem süresine göre farklılık gösterir mi?

2. YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın modeli, örnekleme, araştırmada kullanılan veri toplama aracı, veri toplama süreci ve verilerin analizi açıklanmaktadır.

2.1. Araştırma Deseni

Öğretmen profesyoneliizmiyle demografik özelliklerle ilişkisinin tespit edilmesini amaçlayan bu çalışmada yöntem olarak ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. Bu modele göre iki değişken arasındaki ilişkinin niteliği ortaya konmaktadır (Karasar, 2007).

2.2. Çalışma Grubu

Araştırmanın örneklemini, 2022 – 2023 eğitim - öğretim yılında İstanbul ili Sancaktepe ilçesindeki ilkokullarda görev yapan öğretmenler oluşturmuştur. Çalışma grubunda 123 öğretmen yer almıştır. Tablo 1’de çalışma grubunda yer alan okul yöneticilerinin demografik yapıya göre dağılımı yer almaktadır.

Tablo 1.Çalışma Grubunun Demografik Yapıya Göre Dağılımı

Gruplar		f	Yüzde
Yaş	25-35	62	50,41
	36-45	39	31,71
	46-60	22	17,89
Cinsiyet	Kadın	68	55,28
	Erkek	55	44,72
Medeni Durum	Bekar	57	46,34
	Evli	66	53,66
Öğrenim Durumu	Lisans	62	50,41
	Yüksek Lisans	61	49,59
Okulda Görev Yapma Süresi	1-5 yıl	57	46,34
	6-10 yıl	38	30,89
	11-20 yıl	21	17,07
	21 yıl ve üzeri	7	5,69
Mesleki Kıdem	1-5 yıl	31	25,20
	6-10 yıl	33	26,83
	11-20 yıl	36	29,27
	21 yıl ve üzeri	23	18,70
TOPLAM		123	100

Tablo 1 incelendiğinde 68 kadın katılımcı, 55 erkek katılımcı olmak üzere toplam 123 kişilik çalışma grubunun olduğu görülmektedir.

2.3. Veri Toplama Aracı

Öğretmen Profesyoneliizmi Ölçeği: Tschannen-Moran ve diğerlerinin (2006) geliştirmiş olduğu ve dört boyuttan oluşan Okul İklim Ölçeğinin bir boyutu olan öğretmen profesyoneliizmi boyutu Cerit (2013) tarafından Türkçeye uyarlanmıştır. Ölçeğin geliştirildiği orijinal çalışmada öğretmen profesyoneliizmi kavramı öğretmenlerin birbirleriyle olan bağlantılarını, öğretmenlerin işlerine bağlılığını ve birbirleriyle iş birliği içinde çalışmaya istekli olduklarını gösteren davranışları karşılamaktadır. Buna göre üst düzeyde profesyoneliğe sahip öğretmenler kendilerini öğrencilerine ve öğretim sürecine adanmışlardır, işlerini ciddiye

almakta ve meslektaşlarının yetkinliklerine ve uzmanlıklarına saygı duymaktadırlar (Tschannen Moran vd., 2006).

Türkçeye uyarlanmış formu 8 maddeden oluşan ölçme aracında likert tipi derecelendirme ölçeklerinden 5'li derecelendirme kullanılmaktadır ve likert maddeler “(1) Hiç Katılmıyorum”, “(2) Az Katılıyorum”, “(3) Orta Derecede Katılıyorum”, “(4) Çok Katılıyorum”, “(5) Tamamen Katılıyorum” olarak sıralanmaktadır.

2.4. Veri Toplama Süreci

Anket formu öğretmenlere Google Form ile iletilmiş ve yanıtlar alınmıştır.

2.5. Veri Analizi

Çalışmada SPSS 26.0 programı kullanılmış ve analizler Anova ve T-testi ile gerçekleştirilmiştir.

3. BULGULAR

Bu bölümde araştırmanın verilerine dayalı olarak elde edilen bulgulara ve bulgulara ait yorumlara yer verilmektedir.

3.1. Birinci probleme ilişkin bulgular

Öğretmen profesyoneliizminin yaş bakımından farklılık gösterme durumunun analiz edilmesi amacıyla yapılan Anova testi sonuçları tabloda verilmiştir.

Tablo 2. Öğretmen Profesyoneliizminin Yaş Bakımından İncelenmesi

	Yaş	n	Ort.	ss	t	p
Öğretmen profesyoneliizmi	25-35	62	3,2802	,92901	,335	,716
	36-45	39	3,1955	1,01664		
	46-60	22	3,4034	,91282		

Analiz sonuçlarına göre öğretmen profesyoneliizminin yaş durumu bakımından istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermediği belirlenmiştir ($p>0,05$).

3.2. İkinci probleme ilişkin bulgular

Öğretmen profesyoneliizminin cinsiyet bakımından farklılık gösterme durumunun analiz edilmesi amacıyla yapılan T- testi sonuçları tabloda verilmiştir.

Tablo 3. Öğretmen Profesyoneliizminin Cinsiyet Bakımından İncelenmesi

	Cinsiyet	n	Ort.	ss	t	p
Öğretmen profesyoneliizmi	Kadın	68	3,1526	,91317	-1,605	,530
	Erkek	55	3,4273	,98004		

Analiz sonuçlarına göre öğretmen profesyoneliizminin cinsiyet bakımından istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermediği belirlenmiştir ($p>0,05$).

3.3. Üçüncü probleme ilişkin bulgular

Öğretmen profesyoneliizminin medeni durum bakımından farklılık gösterme durumunun analiz edilmesi amacıyla yapılan T- testi sonuçları tabloda verilmiştir.

Tablo 4. Öğretmen Profesyoneliizminin Medeni Durum Bakımından İncelenmesi

	Medeni Durum	n	Ort.	ss	t	p
Öğretmen profesyoneliizmi	Bekar	57	3,3048	,92220	,318	,674
	Evli	66	3,2500	,97911		

Analiz sonuçlarına göre öğretmen profesyoneliizminin medeni durum bakımından istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermediği belirlenmiştir ($p>0,05$).

3.4. Dördüncü probleme ilişkin bulgular

Öğretmen profesyoneliizminin öğrenim durumu bakımından farklılık gösterme durumunun analiz edilmesi amacıyla yapılan T- testi sonuçları tabloda verilmiştir.

Tablo 5. Öğretmen Profesyoneliizminin Öğrenim Durumu Bakımından İncelenmesi

	Öğrenim Durumu	n	Ort.	ss	t	p
Öğretmen profesyoneliizmi	Lisans	62	3,3044	,98311	,341	,743
	Yüksek Lisans	61	3,2459	,92166		

Analiz sonuçlarına göre öğretmen profesyoneliizminin eğitim durumu bakımından istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermediği belirlenmiştir ($p>0,05$).

3.5. Beşinci alt probleme ilişkin bulgular

Öğretmen profesyoneliizminin çalışılan okulda görev yapma farklılık gösterme durumunun analiz edilmesi amacıyla yapılan Anova testi sonuçları tabloda verilmiştir.

Tablo 6. Öğretmen Profesyoneliizminin Çalışılan Okulda Görev Yapma Süresi Bakımından İncelenmesi

	Okulda Görev Süresi	n	Ort.	ss	F	p
Öğretmen profesyoneliizmi	1-5 yıl	57	3,2237	,99011	,371	,774
	6-10 yıl	38	3,3421	,93346		
	11-20 yıl	21	3,3810	,87810		
	21 yıl ve üzeri	7	3,0179	1,03689		

Analiz sonuçlarına göre öğretmen profesyoneliizminin çalışılan okulda görev yapma süresi bakımından istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermediği belirlenmiştir ($p>0,05$).

3.6. Altıncı alt probleme ilişkin bulgular

Öğretmen profesyonelizminin mesleki kıdem süresi bakımından farklılık gösterme durumunun analiz edilmesi amacıyla yapılan Anova testi sonuçları tabloda verilmiştir.

Tablo 7. Öğretmen Profesyonelizminin Mesleki Kıdem Bakımından İncelenmesi

	Mesleki Kıdem	n	Ort.	ss	F	p
Öğretmen profesyonelizmi	1-5 yıl	31	3,1492	,96524	,386	,763
	6-10 yıl	33	3,4053	,93334		
	11-20 yıl	36	3,2778	1,02692		
	21 yıl ve üzeri	23	3,2554	,85901		

Analiz sonuçlarına göre öğretmen profesyonelizminin okul etkililiklerinin mesleki kıdem bakımından istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermediği belirlenmiştir ($p>0,05$).

4. SONUÇ, TARTIŞMA ve ÖNERİLER

Eğitim sistemlerinin kalitesini belirleyen birçok faktör vardır. Bu faktörler arasında en etkili olanlardan biri öğretmenlerin mesleki nitelikleridir. Bu nedenle öğretmenlerin mesleki anlayışlarının ve mesleki uygulamalarının mesleki yapılanması, eğitim sistemlerinin kalitesinin artırılmasında önemli rol oynamaktadır. Öğretmen profesyonelizmi, bir öğretmenin mesleki yeterliliği, etiği, değerleri ve davranışlarındaki tutarlılık olarak tanımlanabilir. Yapılan analiz sonuçlarına göre, öğretmen profesyonelizminin farklı değişkenler (yaş, cinsiyet, medeni durum, eğitim durumu, çalışılan okuldaki görev süresi, mesleki kıdem) bakımından istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermediği belirlenmiştir.

Daha önceki çalışmalarda, öğretmen profesyonelizminin yaşla artabileceği öne sürülmüştür (Ingersoll, 2001). Ancak çalışma bulguları bu görüşü desteklememektedir. Yaşla birlikte deneyim kazanılmasına rağmen, bu deneyimin profesyonelizm üzerinde belirleyici bir etkisi olmayabilir. Öğretmen profesyonelizmi üzerinde cinsiyetin belirleyici bir rol oynamadığına dair bazı çalışmalar mevcuttur (Chapman, 2005). Bu sonuç, sizin bulgularınızla uyumludur.

Literatürde, medeni durumun öğretmen profesyonelizmi üzerindeki etkisi üzerine çok az çalışma bulunmaktadır. Ancak, elde edilen bulgular genellikle medeni durumun profesyonelizmi doğrudan etkilemediğini göstermektedir. Eğitim durumunun öğretmenlerin profesyonelizmi üzerinde olumlu bir etkisi olduğunu belirten bazı çalışmalar mevcuttur (Day

& Gu, 2009). Ancak çalışma bulguları eğitim durumunun profesyonelizm üzerinde anlamlı bir etkisi olmadığını göstermektedir.

Literatürde, deneyimin öğretmen profesyonelizmi üzerindeki etkisiyle ilgili karışık sonuçlar bulunmaktadır. Bazı çalışmalar, deneyimin profesyonelizmi artırdığını belirtirken (Hargreaves, 2000), bazıları bu etkinin sınırlı olduğunu belirtmektedir. Mesleki kıdem, deneyimle doğrudan ilişkilidir ve öğretmen profesyonelizmi üzerinde olumlu bir etkisi olduğuna dair bazı bulgular vardır (Day & Gu, 2009). Ancak çalışma sonuçları, mesleki kıdemdeki artışın profesyonelizmi etkilemediğini göstermektedir.

Sonuç olarak, elde edilen analiz sonuçları, literatürdeki bazı bulgularla örtüşmektedir. Öğretmen profesyonelizmi, bireysel özelliklerden ziyade, mesleki gelişim, okul kültürü ve liderliği gibi diğer faktörler tarafından etkilenebilir. Ancak, bu sonuçların genelleştirilmesi için daha geniş örneklem gruplarıyla yapılan çalışmalara ihtiyaç duyulmaktadır.

4.1. Öneriler

Elde edilen analiz sonuçları, öğretmen profesyonelizminin yaş, cinsiyet, medeni durum, eğitim durumu, çalışılan okuldaki görev süresi ve mesleki kıdem gibi demografik özellikler bakımından istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermediğini ortaya koymuştur. Bu bulgular, gelecek çalışmalar ve eğitim kurumları için bir dizi öneriyi beraberinde getirmektedir.

Bu çalışmada elde edilen sonuçlar, belirli bir örneklem grubu üzerinde yapıldığı için genelleme yapmak zordur. Gelecekteki çalışmalarda, farklı bölgelerden, kültürlerden ve eğitim sistemlerinden daha geniş örneklem gruplarıyla araştırmalar yapılması önerilir. Bu sayede elde edilen sonuçların genelleştirilmesi daha sağlam bir temele oturtulabilir.

Demografik özelliklerin öğretmen profesyonelizmi üzerinde belirleyici bir etkisi olmadığına dair bulgular, araştırmacıların farklı değişkenlere odaklanmasını gerektirir. Mesleki gelişim, okul kültürü, liderlik stilleri gibi faktörlerin öğretmen profesyonelizmi üzerindeki etkilerini inceleyen çalışmaların artırılması önerilir.

Eğitim kurumları, öğretmenlerin profesyonelizmini artırmak için demografik özelliklere değil, mesleki gelişim programlarına odaklanmalıdır. Bu programlar, öğretmenlerin pedagojik bilgilerini güncellemelerine, yeni öğretim metodları öğrenmelerine ve mesleki becerilerini geliştirmelerine yardımcı olabilir.

Öğretmen profesyonelizminin geliştirilmesinde deneyimli öğretmenlerin yeni öğretmenlere mentorluk yapmasının önemi büyüktür. Eğitim kurumları, bu tür mentorluk programlarını teşvik ederek öğretmenlerin mesleki gelişimlerini destekleyebilir.

KAYNAKÇA

- Baggini, J. (2005). What professionalism means for teachers today. *Education Review*, 18(2), 5-11.
- Cerit, Y. (2013). Okulun bürokratik yapısı ile sınıf öğretmenlerinin profesyonel davranışları arasındaki ilişki. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 18(4), 497-521.
- Chapman, D. W. (2005). *Recruitment, retention, and development of school principals*. Paris: IIEP-UNESCO.
- Day, C. (1999). *Developing teachers: The challenges of lifelong learning*. London: Falmer.
- Day, C., & Gu, Q. (2009). Veteran teachers: Commitment, resilience and quality retention. *Teachers and Teaching: Theory and Practice*, 15(4), 441-457.
- Day, C., Flores, M. A., & Viana, I. (2007). Effects of national policies on teachers' sense of professionalism: Findings from an empirical study in Portugal and in England. *European Journal of Teacher Education*, 30(3), 249-265.
- Hargreaves, A. (2000). Four ages of professionalism and professional learning. *Teachers and Teaching: History and Practice*, 6(2), 151-182.
- Ingersoll, R. M. (2001). Teacher turnover and teacher shortages: An organizational analysis. *American Educational Research Journal*, 38(3), 499-534.
- Karasar N. (2007). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Lai, M., & Lo, L. N. K. (2007). Teacher professionalism in educational reform: The experiences of Hong Kong and Shanghai. *Compare: a Journal of Comparative Education*, 37(1), 53-68.
- McMahon, E., & Hoy, W. K. (2009). *Professionalism in teaching: Toward a structural theory of professionalism*. W. K. Hoy & M. DiPaola (Eds.) Studies in school improvement (ss. 205-230) içinde. Greenwich CN: Information Age.
- Tschannen-Moran, M., Parish, J., & DiPaola, M. F. (2006). School climate and state standards: How interpersonal relationships influence student achievement. *Journal of School Leadership*, 16, 386-415.
- Yılmaz, K., & Altinkurt, Y. (2014). Öğretmenlerin mesleki profesyonelliği ölçeği geçerlik ve güvenirlik çalışması. *International Journal of Human Sciences*, 11(2), 332-345.